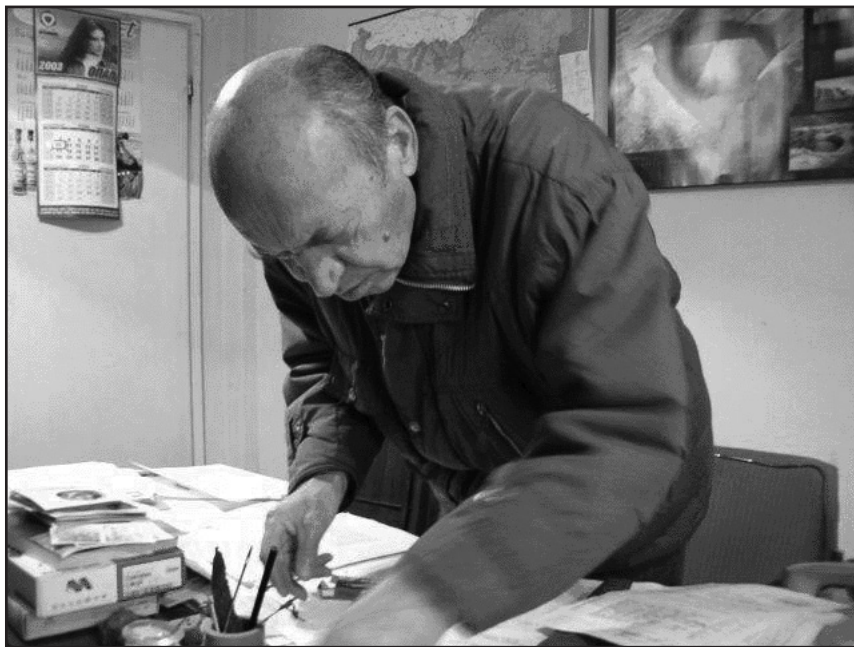

IN MEMORIAM

СПАС МАШОВ
(1940 - 2013)

През 2013 г ни напусна един от последните големи изследователи на Българския Северозапад – Спас Машов. С него си отиде и цяло едно поколение, посветило живота си на изследването на римската култура в съвременна Северозападна България. Наред с Богдан Николов, Йорданка Атанасова от музея във Видин и Георги Александров (Монтана), Спас Машов остави след себе си цяла епоха от последователни и методични открития, които промениха представите ни за археологическото наследство в този, като че ли “забравен” от българската наука регион на съвременна България.

Настоящата книга, посветена на крайния Северозапад (Рацария и нейната територия) не може да подмине с мълчание и да не отдаде заслуженото на един от малкото учени, без които българската наука нямаше да познава римският кастел Augustae при с. Хърлец, вилата при с. Долна Кремена, некрополите при с. Драшан и с. Градешница и голямо количество нови епиграфски паметници, които той продължаваше да публикува до последните си дни като главен уредник в РИМ-Враца. Още повече, че самият музей, на който той отдаде над тридесет години от живота си, подмина с мълчание неговата кончина, а в съвременните области Видин, Враца и Монтана не се намериха достойни наследници, които да продължат изследването на римския период в българския Северозапад.

В следващите страници публикуваме последният неиздаден труд на Спас Машов - резултатите от неговите проучвания на римската вила край с. Урвене. Тази статия ми беше предоставена от нейния автор през 2002 г, за да бъде публикувана в първия том на изданието Archaeologia Iuventa (Българско Археологическо Сдружение, София, 2003). Тъй-като в текста останаха недоуточнени пасажи, статията така и не беше издадена. Считаме все-пак, че макар и непълен, този текст трябва да достигне своите адресанти - българските и чуждестранни учени. Публикуваме статията така, както беше оставена от нейния автор. Надяваме се, че по този начин не само ще въведем в научно обръщение един нов и изключително интересен римски обект, но и ще отдадем заслуженото на неговия изследовател – изключителен човек, учен и преди всичко благороден приятел, за когото кариеризмът и злободневните “изкушения” бяха чужди.

Почивай в мир Спасе! На този свят не си забравен и винаги ще има хора, които да следват пътя ти!

С благодарност за всичко, което научих от теб,

Красимира Лука

ПУБЛИКАЦИИ НА СПАС МАШОВ

1971. Римска военна диплома от с. Сокаче, Врачански окръг. – Археология, XIII, 1, 1971: 48-55.

1974. Кончета-амулетни във Врачанския музей. – МПК, 1974: 2-3, 65-67.

1975. Епиграфски паметници от Врачански окръг. – Археология, XVII, 3, 1975: 36-43.

1975. Тракийски некропол от римската епоха при с. Драшан, Врачански окръг. – Археология, XVII, 1, 1975: 41-50.

1975. Средновековни накити. Албум. Окръжен Исторически музей Враца. София 1975.

1976. Враца до идването на славяните. Римско владичество. – История на град Враца. София, 1976: 59-71.

1976. Карта на Римската империя. – В: Материали за антични обекти при 22 селища от Врачанска област. Люблина 1976 (в съавторство с международен колектив).

1976. Ранносредновековни фибули от Августа при с. Хърлец, Врачански окръг. – Археология, XVIII, 1, 1976: 35-39.

1979. Каменно поле. Враца, 1979 (в съавт. с Богдан Николов и Цвятко Шишков).

1979. La necropole medievale pres du village Gradišnica, Dep. De Vraca. – Culture et art en Bulgarie Medievale (VIIIe – XIVe s.) = Известия на археологическия институт, XXXV, 1979: 31-47.

1979. Колективна монетна находка от гр. Кнежа. – ИМСЗБ, 3, 1979: 261-274.

1980. Августа (Augustae). Враца 1980.

1983. Антични паметници от Врачански окръг. – ИМСЗБ, 8, 1983: 83-102.

1985. Археологически проучвания край Лютиброд, Врачански окръг. – ИМСЗБ, 10, 1985: 37-70 (в съавт. с Георги Джингов).

1985. Оряхово през римската и ранновизантийската епоха. – В: Изминалото на град Оряхово. Враца 1985.

1986. Надписите върху Рогозенското съкровище. – Изкуство, 6, 1986: 41-45.

1986. Уникално тракийско съкровище от Рогозен. – МПК, 1, 1986: 38-47 (в съавт. с Богдан Николов и Пламен Иванов).

1987. Тракийско сребърно съкровище от Рогозен. - ИМСЗБ, 12, 1987: 9-133 (в съавт. с Богдан Николов и Пламен Иванов).

1988. Тракийското съкровище от Рогозен. София 1988 (в съавт. с Александър Фол, Богдан Николов и Пламен Иванов).

1988. Римска вила рустика при с. Долна Кремена, Михайловградска област. – ИМСЗБ, 14, 1988: 19-42.

1990. Късноантичният кастел и ранновизантийският град Августа при с. Хърлец, община Козлодуй (Локализиране, извори, топография и укрепителна система). – ИМСЗБ, 16, 1990: 21-45.

1993. Бронзова позлатена фибула. – ИМСЗБ, 20, 1993: 268 -269.

1995. Милиарна колона от Региана, провинция Долна Мизия. – ИМСЗБ, 23, 1995, 537-540.

1996. Пет новооткрити римски дипломи от провинция Долна Мизия. – ИМСЗБ, 24, 1996: 17-32.

1997. Две оловни оброчни плочки на дунавски конници. – ИМСЗБ, 25, 1997: 378-380.

1997. Късноантични и ранновизантийски мерки за тежести от колекцията на Исторически музей Враца. – ИМСЗБ, 25, 1997: 55-67.

1998. Мездра и нейният регион през античността. – Български Северозапад, 15, 1998: 16-25.

2000. Римска военна диплома от село Тишевица, Врачанско област (Провинция Долна Мизия). – ИМСЗБ, 28, 2000: 235-237.

2003. Два епиграфски паметника от Врачанско. – ИМСЗБ, 29, 2, 2003: 289-291.

2005. Spätantike Kirche Und Mittelalterliche Nekropole Bei Dem Dorf Očin Dol, Bezirk Mezdra, Nordwestbulgarien. – Archaeologia Bulgarica, 2, 2005: 83-98 (в съавт. с Красимира Лука и Георги Ганецовски).

2006. Структури и материали от Късната Античност. – В: Алтимир-Бреста култов комплекс и селище. Библиотека „Български Северозапад”, Серия „Научни изследвания”, 27, 2006: 94-116 (в съавт. с Красимира Лука).

2006. Археологически проучвания на национален археологически резерват “Августа”, с. Хърлец, община Козлодуй през 2005 г. - Известия на Националния Исторически музей, XVII, 2006: 19-26 (в съавт. с Д. Аврамова).